

PLEC PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES QUE HAN DE REGIR EL CONCURS PER A LA CONTRACTACIÓ DEL SERVEI D'AVALUACIÓ DE LES MESURES PER A COMBATRE L'ABANDONAMENT PREMATUR I DEL GRAU D'ASSOLIMENT DE LA FITA DE PLENA CONTINUÏTAT FINS ALS 18 ANYS.

1	Justificació.....	2
2	Objecte	3
3	<i>L'efecte centre</i> en la taxa d'abandonament a 4t d'eso: marc de referència.....	3
4	Descripció de tres actuacions d'acompanyament en l'accés a l'etapa post-obligatoria .	5
4.1	El consell orientador.....	5
4.2	Prioritat en la matricula de continuïtat a cfpm	7
4.3	Els ajuts econòmics: beques del ministerio de educación y ciència i pla d'acompanyament	8
5	Definició del servei	9
5.3.	Tasques a realitzar i productes finals a entregar.....	12
5.4.	Informació de base per a l'avaluació.....	13
5.5.	Tècniques i metodologies de l'avaluació a aplicar	13
6.	Termini i forma de lliurament dels treballs d'avaluació	13

1 Justificació

La lluita contra l'abandonament prematur ha esdevingut una de les línies estratègiques de les polítiques educatives de país. Es focalitzen esforços per a revertir uns mals resultats que situen Catalunya al capdavant dels països amb més joves poc qualificats i sense estudis postobligatoris de la Unió Europea. Tot i haver reduït notablement les xifres d'abandonament escolar prematur en les darreres dècades, passant d'un 32,9% l'any 2008 a un 16,9% l'any 2022 s'està treballant per assolir l'horitzó del 10%.

En el cas de Barcelona, gràcies a diversos factors de context (entre els quals destaca una gran oferta d'ensenyaments post-obligatoris), les dades són significativament més positives, situant la taxa d'AEP en un 8% el darrer curs. Els informes que publica el Consorci d'educació de Barcelona sobre la continuïtat formativa¹ de cada cohort que acaba 4t d'ESO permeten traçar els perfils de cada itinerari i identificar les desavantatges del col·lectiu més vulnerable. En aquest sentit les dades (curs 2022-23) són especialment punyents: si bé el 89,9% d'alumnat ordinari de 4t d'ESO s'ha matriculat a 1r de post obligatòria, aquest percentatge baixa fins al 69,1% quan parlem del grup d'alumnes en situació de vulnerabilitat socioeconòmica. I les xifres es disparen quan ens centrem en el col·lectiu d'alumnes que s'incorpora tardanament al sistema educatiu català. Les diferències també s'amplien en la promoció de 1r a 2n curs, entre aquells que cursen l'itinerari de batxillerat, dels quals un 81% promou, i els que fan CFPM, dels quals només un 64% passa a segon.

Els informes que ha publicat recentment la Fundació Bofill (Zancajo, 2023) mostren com els centres de màxima complexitat acumulen les taxes més elevades d'abandonament. A Catalunya, les dades fan preveure que un de cada 4 alumnes d'un CMC abandonarà. Segons aquest estudi el diferencial de probabilitats d'abandonar entre alumnes que tenen el mateix perfil de risc d'AEP, és 10 punts més alt per als que estan matriculats en centres de màxima complexitat. L'efecte company, i per tant la composició social dels centres, és el que marcarà aquesta gran diferència estadística. D'aquí la importància de les polítiques per combatre la segregació i aconseguir una escolarització equilibrada.

El Consorci d'educació de Barcelona (CEB en endavant) ha desplegat un seguit de mesures per a millorar la situació de l'alumnat vulnerable (consultable a l'informe "Què hem fet per a combatre l'abandonament prematur"²) però som conscients que queda recorregut de millora.

L'oportunitat que brinda el programa PROAVA del Departament d'economia de la Generalitat de Catalunya per a dur a terme estudis d'avaluació de polítiques públiques en profunditat, encaixa amb la necessitat del CEB de saber que ha funcionat en la lluita contra l'abandonament d'aquest col·lectiu més vulnerable.

¹ Consultable a:

https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/01_documents_de_referencia/informes/20221212_Continuitat_formativa_i_fidelitzacio_a_BCN.pdf

² Consultables a:

https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/01_documents_de_referencia/informes/20210930_Informe_Quem_hem_fet_per_millorar_abandonament_A.pdf

2 Objecte

L'objecte d'aquest contracte és la prestació del servei d'avaluació de les actuacions de prevenció de l'abandonament escolar prematur (AEP) a Barcelona.

L'avaluació es centrarà en dues dimensions claus en la prevenció de l'abandonament escolar prematur: l'experiència escolar a l'ESO i l'acompanyament en l'accés a l'educació post obligatòria, amb l'objectiu de: a) Mesurar l'*efecte centre* en l'AEP de 4t d'ESO i b) Mesurar l'impacte en l'acreditació de Cicles formatius de grau mitjà (CFPM) de les actuacions d'orientació acadèmica, la prioritització de la matricula a CFPM per a alumnes de continuïtat i els ajuts econòmics per a l'alumnat vulnerable.

Concretament, s'hauran de desenvolupar dues avaluacions complementàries:

- Avaluació de l'*efecte centre* en els itineraris de continuïtat d'ensenyaments post-obligatoris de l'alumnat que ha fet l'ESO en centres de màxima complexitat.
- Avaluació de l'impacte en l'acreditació de CFPM de tres mesures d'escolarització: el consell orientador, la prioritització de la matricula de continuïtat i els ajuts econòmics.

3 L'efecte centre en la taxa d'abandonament a 4t d'eso: marc de referència

El concepte "**efecte centre**" fa referència a les dimensions pedagògica, organitzativa i material que distingeixen un institut d'un altre amb una composició social similar. Amb aquest concepte es volen identificar les particularitats que fan que globalment l'alumnat d'un centre de màxima complexitat tregui millors resultats i assoleixi millors èxits educatius que l'alumnat d'un altre centre similar. Es tracta d'aïllar les variables socioeconòmiques de context i les variables individuals de l'alumnat i copsar el pes de les variables que depenen de l'equip educatiu, de la proposta pedagògica, l'organització, l'equipament i la cultura institucional del centre educatiu per a mesurar-ne l'efecte.

El marc de referència el trobem en les "**Escoles efectives**", que és alhora un moviment educatiu i un conjunt d'investigacions que examina els factors escolars que influeixen positivament en els resultats de l'aprenentatge a les escoles. Les primeres recerques en aquest sentit apareixen als Estats Units a partir dels anys 70 com a resposta a l'informe Coleman (1966) que afirmava que la qualitat de l'escola té poc efecte en el rendiment ja que el factor condicionant és el context familiar. Si bé l'evidència científica (amb PISA al capdavant) ha demostrat abastament el pes de les motxilles familiars en els resultats acadèmics, el sistema educatiu ha de seguir aprofundint en la capacitat de les escoles per a "trencar el sostre de vidre" i oferir un entorn d'aprenentatge que porti a tots els estudiants al màxim del seu potencial. Són molts els autors que investiguen els factors educatius que permeten superar el pes de l'origen familiar i s'ha avançat en la identificació de les dimensions que explicarien la capacitat d'una centre educatiu per a trencar la regla de predicció social del fracàs. Actualment les escoles públiques del districte de Columbia a Canadà, adopten els principis de les Escoles efectives per a tothom, focalitzant l'actuació en 7 dimensions, que seran claus en el present projecte d'avaluació:

1. Ensenyament i aprenentatge.
2. Lideratge.
3. Desenvolupament professional integrat en el treball.
4. Recursos.
5. Entorn d'aprenentatge segur i eficaç.
6. Implicació familiar i comunitària.

Presa de decisions basada en dades.

Caldrà afegir-hi, d'acord amb Aina Tarabini³ i altres autors, una vuitena dimensió més subjectiva centrada en allò relacional, que fa referència a l'acció tutorial, el vincle (*engagement*) de l'estudiant i les expectatives dels adults.

Es tracta d'una perspectiva de recerca que complementarà els estudis longitudinals de cohort de que disposa el Consorci d'educació de Barcelona. Aquests estudis identifiquen els perfils socials, els orígens culturals i les trajectòries (incorporació tardana, repetició de curs, etc.) que hi ha darrere de l'itinerari de cada alumne, però no s'ha fet mai recerca pel que fa a conèixer com el centre educatiu on han fet l'ESO aquests nois i noies els ha influenciat en la seva tria posterior, i en el fet de seguir estudiant o abandonar els estudis. Volem saber què ofereixen de diferent els instituts amb un èxit educatiu per damunt de la mitjana, dins del grup de màxima i alta complexitat.

Aquesta línia d'avaluació posarà el focus en les condicions i les estratègies d'aprenentatge que cada centre educatiu desplega amb el conjunt d'alumnes que té matriculat. Les polítiques contra la segregació (Pla de xoc) ja han estat avaluades⁴, per aquest motiu ens centrem en centres d'alta i màxima complexitat (CMC a partir d'ara) i posem el focus en les condicions que mobilitzen per a que els seus alumnes tinguin les mateixes oportunitats d'èxit que la resta (recordem que l'estadística prediu que tenen 10 vegades més probabilitats d'abandonar).

La literatura també afirma que la desafecció vers l'escola és acumulativa i es va forjant amb les dificultats d'aprenentatge no resoltes des dels primers cursos de l'ESO, l'absentisme recurrent, les actituds disruptives i en conseqüència les expulsions, i la progressiva construcció d'una identitat de mal estudiant que no serveix per estudiar. A tot això s'hi suma el pes de les expectatives docents, i tal com afirma Aina Tarabini, el discurs que acaba calant de "l'escola no és per tu".

Clara Fontevila (Anuari de l'educació 2022, FJB) obre un debat nou (i pendent) sobre com garantir que els millors docents estiguin en els centres més complexos. Fins ara la qualitat docent només s'aborda analitzant ratis, i la única política compensatòria que s'ha aplicat en aquest sentit ha estat la sobre dotació de professorat en els centres CMC. L'informe del Síndic de 2022 diu que en els CMC hi ha un 50% de professorat interí i una rotació molt més alta que en els centres de baixa complexitat. Avui, a Catalunya, podem afirmar que els docents amb més experiència es troben en els entorns menys complexos. De les polítiques possibles d'incentius per a retenir talent en els CMC, avui només s'aplica el decret de plantilles amb la possibilitat de places perfilades estructurals, i les accions de la pròpia direcció de centre per a motivar i cohesionar l'equip. Per tot això, l'avaluació haurà de contemplar de manera específica les polítiques de recursos humans en les CMC.

Un darrer aclariment pel que fa al concepte d'abandonament prematur. Considerarem AEP dos col·lectius:

- aquells estudiants que no estan en cap ensenyament reglat a partir dels 16 anys (incloem com a ensenyament reglat els ensenyaments esportius, PFI, IFE i adults encara que de moment no consten a RALC i cal obtenir els registres de manera manual).
- aquells estudiants que s'han matriculat però que no acaben acreditant l'etapa en els tres anys següents.

³ Veure l'estudi realitzat per encàrrec del CEB a: [L'abandonament escolar a la ciutat de Barcelona: un abordatge qualitatiu a les experiències i trajectòries escolars dels i les joves](#)

⁴ Consultable a:

https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/01_documents_de_referencia/informes/20211001_Informe_breu_Avaluacio_Pla_de_xoc.pdf

A Barcelona, l'evolució de la continuïtat formativa a 4t d'ESO ha estat la següent:

	Feien 4t ESO el 17-18	Feien 4t ESO el 18-19	Feien 4t ESO el 19-20	Feien 4t ESO el 20-21	Feien 4t ESO el 21-22
Fan 1r de BATX	70,8%	70,8%	71,8%	70,9%	69,3%
Fan 1r de CFPM o CFAM	14,9%	15,8%	16,6%	16,2%	16,8%
Fan un PFI	1,2%	1,7%	1,2%	1,9%	2,2%
Fan EE	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Repeteixen ESO	3,3%	3,3%	1,9%	2,6%	2,8%
CFA					0,2%
Estan en el sistema	90,30%	91,80%	91,70%	91,80%	91,50%
No trobats*	9,6%	8,3%	8,3%	8,3%	6,6%
Han marxat de Catalunya					1,9%
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%

4 Descripció de tres actuacions d'acompanyament en l'accés a l'etapa post-obligatòria

S'han escollit tres mesures de suport i acompanyament en la transició d'etapa que el Consorci d'educació de Barcelona implementa des del curs 2021-22, i que la literatura avala com a polítiques efectives en la lluita contra l'AEP. Són l'orientació al final de l'etapa obligatòria, la prioritat per a matricular-se a cicles formatius de grau mitjà i els ajuts econòmics. A continuació se'n descriuen els detalls.

4.1 El consell orientador

La tasca de les figures orientadores, psicopedagogs i tutors, es desenvolupa al llarg de tota la secundària obligatòria s'emmarca dins dels plans d'acció tutorial dels centres educatius. Els projectes educatius de centre habitualment contemplen la programació d'espais educatius i d'activitats adreçades a l'auto-coneixement de l'alumnat, la presentació de l'oferta acadèmica i la presa de consciència de les seves preferències, de les pròpies potencialitats i de les competències assolides. Dins del marc d'autonomia de centres cada equip dissenya com serà l'orientació al seu centre, en quins cursos es desplegarà, a partir de quines figures, amb quins suports externs, etc.

Aquest procés de coneixement i orientació l'alumne s'acaba al final de 4t d'ESO quan el tutor o la tutora dóna el seu **consell orientador** respecte a l'itinerari acadèmic a seguir a l'estudiant i els seus progenitors.

La novetat que aporta la mesura que volem avaluar és que aquest consell, que per defecte tots els tutors i tutores o orientadors del centre donen als alumnes en acabar 4t d'ESO, des del curs 2021-22 es registra en el sistema.

El consell orientador persegueix dos **objectius bàsics** (1 i 2) que el registre permetrà estandarditzar i universalitzar:

1. Afavorir i consolidar un procés d'orientació personalitzada, evitant tries no orientades.

- Garantir a l'alumnat el coneixement del sistema educatiu i l'oferta educativa de la ciutat de Barcelona.

Al mateix temps l'eina de registre persegueix **objectius de planificació i anàlisi** (3 i 4) de la demanda i els itineraris:

- Disposar d'una eina per a l'anàlisi i la planificació coneixent les preferències en el període anterior a la pre-inscripció, i en funció d'això reequilibrar l'oferta en funció de la demanda estimada per a cada ensenyament.
- Fer el seguiment dels itineraris en funció de l'orientació rebuda, per tal de dimensionar fins a quin punt és determinant el consell.

Les dades obtingudes han estat les següents

Entre el 7 i el 31 de març de 2022 tots els centres (públics i privats de Barcelona) omplen una eina on s'informa de l'orientació recomanada als seus alumnes de 4t d'ESO.

- El 87% dels estudiants van rebre el consell orientador, i aquest va quedar registrat en el sistema
- El professorat estimava que un 8'1% de l'alumnat registrat no graduaria, i efectivament la taxa de no graduació el curs 2021-22 va ser del 8%
- 7 de cada 10 alumnes de 4t d'ESO va ser orientat a batxillerat, mentre que a CFPM només 2 de cada 10
- La proporció d'alumnat no idoni a CFPM és el doble que en la resta:

Orientacions de l'alumnat de 4t d'ESO, segons idoneïtat

	Alumnat idoni		Alumnat no idoni		Global
Batxillerat	8.178	76,1%	416	26,5%	69,6%
CFPM	1.837	17,1%	705	44,9%	20,6%
CFAM	65	0,6%	20	1,3%	0,7%
TEGM	71	0,7%	35	2,2%	0,9%
EE (IFE i NEE)	40	0,4%	32	2,0%	0,6%
CFPB	22	0,2%	22	1,4%	0,4%
PFI	225	2,1%	182	11,6%	3,4%
Ensenyaments per a persones adultes (GESO, PAGM, CAM)	25	0,2%	82	5,2%	0,9%
Repetir 4t d'ESO	284	2,6%	77	4,9%	3,0%
Total	10.747	100%	1.571	100%	100%

Pel que fa a la coincidència entre l'orientació i la matrícula, la distribució de l'alumnat en els ensenyaments post obligatoris matriculats no dista, en termes generals, de les orientacions rebudes. Per tant es confirmaria que és una bona eina de caràcter anticipatori o predictiu.

Coincidència entre l'orientació final d'ESO i la matrícula el curs 2022-23

	Orientacions		Matrícules 22-23	
Batxillerat	8.602	69,6%	8.576	69,4%
CFPM	2.545	20,6%	2.232	18,1%
CFAM	85	0,7%	52	0,4%
TEGM	106	0,9%	-	-
EE (IFE i NEE)	72	0,6%	26	0,2%
CFPB	45	0,4%	1	0,0%
PFI	420	3,4%	297	2,4%
Ensenyaments per a persones adultes (GESO, PAGM, CAM)	113	0,9%	24	0,2%
Repetir 4t d'ESO	369	3,0%	395	3,2%
No trobats	-	-	754	6,1%
Total	12.357	100%	12.357	100%

I més concretament, del total de l'alumnat que finalment matricula a un CFPM (que és un 75% de tots els que van rebre aquesta orientació), un 70% fa un cicle de la mateixa família professional i un 30 es matricula en una altra família diferent a la que el van orientar.

El procés es tanca amb un informe de retorn personalitzat per a cada centre on es recull el detall de les orientacions i de la matrícula consolidada dels seus alumnes.

4.2 Prioritat en la matrícula de continuïtat a CFPM

La mesura parteix de la hipòtesi que l'alumnat més fràgil, tant pel perfil socioeconòmic⁵ com pel risc d'abandonament prematur, és el que prioritza l'itinerari de CFPM, i topa moltes més dificultats per a matricular-se en els ensenyaments que desitja, que els seus companys que trien el batxillerat.

La manca de places en els cicles formatius més demanats (que normalment no coincideixen amb els que el Departament d'educació ha prioritzat perquè no són els més requerits pel mercat laboral) força a establir prioritats d'accés. Cal recordar que en els ensenyaments de formació professional la proximitat deixa de puntuar, i en canvi les qualificacions acadèmiques tenen un pes important en els barems per a aconseguir la plaça.

D'altra banda, els estudis de cohort mostren que l'alumnat més jove (18 anys menys) a CFPM fidelitza en major mesura que l'alumnat més gran: el curs 2022-23, 8 de cada 10 joves de 18 anys o menys segueix en el cicle iniciat, mentre que en l'alumnat d'entre 19 i 25 anys son 6 de cada 10.

⁵ Un 37% de l'alumnat vulnerable socioeconòmicament s'orienta a FP, mentre que en el cas del no vulnerable són un 17%.

Aquesta situació de partida motiva la mesura de prioritització en la matrícula per a l'alumnat que està a 4t d'ESO i ha estat orientat a CFPM. La teoria del canvi és que si l'estudiant pot accedir al cicle (àmbit o família professional) volguts en primera opció hauria de millorar la taxa de graduació.

La matrícula de continuïtat és una mesura que s'aplica des del curs 2022-23 per a donar prioritat als estudiants que acaben l'ESO en l'accés a CFPM. La resolució EDU/507/2023, de 16 de febrer, de preinscripció i matrícula per al curs 2023-2024 estableix el següent procediment:

Poden participar en aquest procés:

- a) L'alumnat que en el moment de presentar la sol·licitud està cursant el quart curs de l'ESO en un centre ordinari
- b) L'alumnat que està cursant o ha cursat el GESO en el curs actual en un centre de formació d'adults
- c) L'alumnat que està escolaritzat en un sistema educatiu estranger en un nivell equivalent a quart d'ESO.
- d) L'alumnat que en el moment de presentar la sol·licitud està cursant el primer curs de batxillerat.

A més, tenen dret al 70% de l'oferta dels centres de CFPM els següents col·lectius:

- a) L'alumnat que ha superat un programa de qualificació professional inicial (PQPI) o de formació professional bàsica. Per aquesta via també pot participar l'alumnat que ha superat o està cursant un cicle formatiu de grau bàsic (CFPB).
- b) L'alumnat que ha cursat o està cursant en el moment de presentar la sol·licitud el Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà, ha superat o està inscrit a la prova d'accés (inclòs si n'està exempt) o té altres requisits d'accés i que durant l'any de presentació de la sol·licitud compleix, com a màxim, 18 anys.

S'ha de tenir en compte que el març de 2022 es va aprovar la nova llei de Formació Professional (Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional) i recentment s'ha aprovat el real decret 659/2023, de 18 de juliol, per el que es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional. A partir d'aquest decret s'hauran de redactar les normes d'accés als CFPM per al curs 24-25 i valorar, a partir de l'avaluació de la seva efectivitat, la continuïtat de les mesures de prioritització per a l'estudiantat de continuïtat.

4.3 Els ajuts econòmics: beques del Ministerio de Educación y Ciencia (MEC) i Pla d'acompanyament (CEB)

La literatura que analitza l'AEP inclou entre els factors de risc el nivell de renda de l'alumne, i en conseqüència la dificultat per afrontar la despesa dels ensenyaments post obligatoris o fins i tot la necessitat d'entrar al mercat laboral i contribuir al sosteniment econòmic de la família.

Incloem aquestes dues tipologies d'ajut econòmic per que s'han encadenat en el temps.

- El **Pla d'acompanyament** es una actuació vinculada a l'equip del Pla jove del CEB, que s'aplica des del curs 2019-20 per tal d'acompanyar l'alumnat en risc d'abandonament i de

reduir les barreres econòmiques. Es pot consultar la instrucció de maig de 2020⁶El curs 2022-23, els professionals del Pla jove han atès i acompanyat en preinscripció i matrícula, 2547 alumnes, dels quals 565 han rebut subvenció o beca d'inici de curs finançada pel CEB.

- A partir del curs 2023-24, es generalitzen i s'amplien les **beques per a la post-obligatòria del MEC**⁷ (que ja existien des del 2021-22) i s'avança el període de petició al 3r trimestre de 4t d'ESO, de manera que s'estima que es cobriran totes les necessitats. Per aquest motiu el CEB atura la línia d'ajuts pròpia, deixant només una reserva pressupostària per a casos d'extrema necessitat.

No es tracta d'avaluar el funcionament del Pla d'acompanyament com a programa sinó de copsar fins a quin punt aquesta i d'altres ajudes econòmiques (beques MEC) tenen incidència en la prevenció de l'AEP.

5 Definició del servei

5.1. Avaluació de l'efecte centre en els itineraris de continuïtat 16-18 de l'alumnat que ha fet l'ESO en centres de màxima complexitat

Objectiu de l'avaluació

- Identificar centres de màxima complexitat que trenquen la regla de predicció⁸ per tal d'establir quins poden ser els **factors protectors de l'AEP** en clau pedagògica i estructural.

Objectius específics⁹:

1. Avaluar l'impacte de l'**estructura i la tipologia** de centre educatiu en la taxa d'èxit educatiu i de continuïtat en els estudis, en centres de Màxima complexitat de Barcelona, distingint:
 - Titularitat pública, privada-concertada
 - Tipologia segons oferta d'ensenyaments: Instituts-escola, batxillerat, cicles formatius
 - Mida (nombre de línies estructurals)
2. Avaluar l'impacte del **model pedagògic** a l'ESO en la taxa d'èxit educatiu i de continuïtat en els estudis, en centres de Màxima complexitat de Barcelona, identificant el valor diferencial en:
 - El projecte de centre
 - El model d'orientació pedagògica
 - El Pla d'acció tutorial
 - El pla d'acollida i atenció a la diversitat cultural
 - El pla de convivència i les estratègies de resolució de conflictes
 - Els programes de diversificació curricular (Enginy) o aprenentatge i servei que s'apliquen
 - El tipus d'agrupacions i d'organització de nivells per rendiment

⁶ Instrucció Pla acompanyament:

https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/00_transparencia/Govern_i_organitzacio/acords_CD_2020_05_27/Acord_Pla_Acompanyament_20200527.pdf

⁷ BOE de 17 de març de 2023: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-B-2023-7731

⁸ El perfil dels joves abandonadors i de les circumstàncies de context que acumulen més probabilitats d'abandonar el CEB les ha identificat i disposa d'evidència que ho confirma.

⁹ El CEB disposa de dades de registre en sistemes d'informació estructurats, de tots els indicadors que apareixen en el llistat.

- Els projectes d'innovació i suport
- La derivació d'alumnat a la UEEC
- L'atenció psicosocial i suport a les necessitats educatives
- Els espais, l'equipament
- L'oferta educativa extraescolar
- La participació de les famílies
- Les xarxes territorials d'atenció i acompanyament
- Altres elements singulars

3. Avaluar **els itineraris** individuals partint de:

- Resultats de les competències bàsiques al final de la primària (6è) i els resultats de competències bàsiques i de graduació a 4t de l'ESO.
- Absentisme al llarg de l'ESO
- Conductes disruptives o problemàtiques (registrades en els protocols d'assetjament, PRODERAV i inhabilitats) al llarg de l'etapa
- Idoneïtat, incorporació tardana, canvis de centre
- Beneficiaris d'ajuts (inclòs Pla de xoc)

4. Avaluar l'efecte de **l'equip docent**, els ratis i les competències docents en els itineraris

- Avaluar si la sobre dotació de professorat dels CMC reverteix en millores d'AEP.
- Avaluar si les estratègies d'estabilització dels equips i la seva composició reverteixen en millores d'AEP.
- Avaluar com el clima i les condicions de benestar entre l'equip docent afecta l'AEP.
- Avaluar l'impacte de perfils professionals del camp social (TIS, educadors socials o promotors poble gitano).
- Avaluar l'impacte de les dotacions vinculades a recursos d'educació inclusiva (SIEI, UAU, SIAL).
- Avaluar el nivell de riscos psicosocials, baixes o absentisme laboral identificat per l'àrea de recursos humans.

Preguntes de recerca

- Quins centres trenquen les regles de predicció de l'AEP per nivell de complexitat?
- Com impacten les mesures de des-segregació en la zona educativa sobre les taxes d'AEP?
- L'efecte centre, té a veure amb:
 - o Estratègies pedagògiques?
 - o Organització i clima de centre?
 - o Ratis i qualitat docent?
 - o Recursos addicionals?

Mostra i metodologia

La metodologia haurà de ser mixta: qualitativa pel que fa a conèixer les característiques dels centres i quantitativa per a l'anàlisi d'itineraris i resultats acadèmics.

L'univers total és de **48 centres** de màxima i alta complexitat els cursos 2020-21, 2021-22 i 2022-23 dividit en tres grups:

- Instituts públics: 23

- Instituts escola públics: 9
- Centres concertats de molt alta¹⁰ i alta complexitat: 16

L'equip de recerca haurà de proposar una mostra de centres representativa per a l'estudi qualitatiu tenint en compte territori, titularitat, tipologia, model pedagògic i característiques d'equip.

5.2. Impacte en l'acreditació de CFPM de tres mesures d'escolarització: el consell orientador, la prioritització de la matrícula de continuïtat i els ajuts econòmics

La segona política que s'avaluarà es focalitza en tres mesures que s'han implementat per tal d'acompanyar el procés d'escolarització a la formació professional de grau mitjà. Són les següents:

- L'efecte del **consell orientador** registrat en la taxa de graduació de CFPM.
- **La prioritització de la matrícula de continuïtat** a CFPM.
- **Els ajuts econòmics**, vinculats al Pla d'acompanyament i a les beques del Ministerio de educación y ciencia (MEC).

Objectius de l'avaluació

- Dimensionar el diferencial d'acreditació al final de CFPM (juny 2024) de l'alumnat que el curs 2022-23 va tenir prioritat en la inscripció respecte a l'alumnat dels cursos anteriors, per tant va poder cursar els estudis triats en primera opció per valorar l'impacte d'aquesta mesura. (incloure la variable de tipologia d'oferta: pública, concertada, privada)
- Dimensionar el diferencial d'acreditació al final de CFPM de l'alumnat que ha gaudit del Pla d'acompanyament, beques del ministeri o altres ajuts econòmics respecte a alumnat que no se n'ha beneficiat però té un perfil molt similar¹¹, els cursos 2020-21, 2021-22 i 2022-23, per valorar l'impacte d'aquesta mesura.

Preguntes de recerca

- L'AEP és un problema de l'orientació?
- Els estudiants que matriculen allà on els recomana el consell orientador tenen més continuïtat?
- La sistematització i l'anàlisi del consell orientador ha servit per ajustar l'oferta?
- Quin nivell de fidelització de 1r a 2n presenten els alumnes beneficiaris de la matrícula de continuïtat?
- Quin nivell de fidelització de 1r a 2n presenten els alumnes beneficiaris del Pla d'acompanyament?
- Quin nivell d'acreditació presenten els alumnes beneficiaris de la matrícula de continuïtat?
- Quin nivell d'acreditació presenten els alumnes beneficiaris del Pla d'acompanyament?

Mostra i metodologia

¹⁰ La classificació de complexitat que fa el DE no és exacta per la pública (5 nivells) que per la concertada (4 nivells)

¹¹ Caldrà valorar si es pot definir un grup control de característiques molt similars o caldrà anar a sèries llargues i veure el canvi de tendència a partir de l'aplicació del programa.

Anàlisi quantitatiu dels registres RALC i dades de planificació, orientació, pre-inscripció i ajuts, dels sistemes d'informació del CEB.

Mostra: cohort de 4t que segueix l'itinerari de formació professional de grau mitjà, entre els cursos 2018-19 (previs a les mesures) fins a 2024-25 (posteriors a les mesures).

L'equip de recerca haurà d'acabar de valorar si les dades de sol·licitud de les beques permeten fer un estudi d'impacte aïllant el grup dels tractats del de no tractats més propers al llindar de renda (i per tant més semblants entre ells). Es demanarà fer especial atenció als possibles biaixos d'autoselecció que hi poguessin haver. Caldrà assegurar que els dos grups (estimats i desestimats) siguin comparables i balancejats, per tal que l'anàlisi sigui rigorosa.

5.3. Tasques a realitzar i productes finals a entregar

Específicament, aquesta avaluació comprendrà les següents tasques a realitzar i productes finals a entregar:

- Tasques:
 - Totes les tasques necessàries per dur a terme l'avaluació incloses, a títol enunciatiu no exhaustiu, les següents: recollida i depuració de dades, entrevistes, cerca d'informació per altres mitjans, anàlisi de la informació, ordenació de la informació i assistència a reunions relacionades amb l'objecte del contracte.
 - Reunions periòdiques de coordinació amb l'entitat contractant.
 - Informar sobre l'evolució de l'avaluació quan ho requereixi l'entitat contractant.
 - Respondre a les consultes i demandes que l'entitat contractant formuli.
 - Qualsevol altra sigui necessària per dur a terme l'avaluació objecte del contracte.
- Productes a lliurar:
 - Informe intermedi per tal de tenir un punt d control a la meitat del procés d'avaluació i poder reajustar el pla de treball
 - Informe final d'avaluació i els seus possibles annexos i elements addicionals, essent aquest el producte principal a entregar. Aquest informe ha de permetre al Consorci d'Educació de Barcelona realitzar, entre d'altres, una redefinició de les mesures per a combatre l'abandonament prematur i millorar els mètodes i processos d'implementació de les mesures, en cursos següents. El document de l'informe final d'avaluació contindrà, com a mínim, els següents continguts:
 - Resum executiu
 - Objectius
 - Metodologia
 - Resultats
 - Conclusions i recomanacions
 - Resum breu tipus *policy brief* per a la difusió de l'avaluació (4-5 pàgines aproximadament)
 - Presentació en format *infografia* amb els aspectes més destacats de l'avaluació, incloent els resultats més rellevants i les principals conclusions i recomanacions.
 - Tots els documents, bases de dades i fitxers de treball emprats i desenvolupats per a la realització de l'avaluació.

5.4. Informació de base per a l'avaluació

Per a la realització de l'avaluació contractada, s'utilitzarà aquella informació quantitativa i qualitativa i documentació rellevant proporcionada per part de les unitats i entitats gestores del servei i dels serveis del Consorci d'Educació de Barcelona i el Departament d'Educació. Addicionalment, també podrà utilitzar-se informació estadística i dades públiques procedents d'altres organismes i institucions, així com aquelles procedents d'enquestes i altres fonts de provisió de dades que siguin necessàries per a la realització de l'avaluació.

Concretament, per a l'avaluació d'aquest contracte, es consideraran les següents principals fonts de dades i informació:

- Es disposa d'una gran quantitat de dades sobre alumnat i centres educatius, gràcies a la posada en marxa del Banc de Dades del Consorci d'Educació de Barcelona i de l'ús combinat del Sistema d'Indicadors del Departament d'Educació (SIDIE). Són:
 - RALC (registre alumnat de Catalunya)
 - RAV (registre alumnat vulnerable del Consorci d'educació de Barcelona)
 - Base de dades de centres educatius
 - Sistemes del procés de pre-inscripció

5.5. Tècniques i metodologies de l'avaluació a aplicar

Els procediments i metodologies a aplicar en l'avaluació de polítiques públiques d'aquest contracte hauran de ser rigorosos, objectius i adequats a l'objecte d'avaluació, i les preguntes han d'estar formulades seguint les orientacions i pràctiques generalment acceptades i recomanades en l'avaluació de polítiques públiques.

No s'afegiran opinions subjectives o preferències individuals i es realitzarà l'avaluació amb total independència.

6. Termini i forma de lliurament dels treballs d'avaluació

L'òrgan de contractació i l'adjudicatari acordaran, en el moment de la signatura del contracte, la data d'inici de les tasques necessàries per a realitzar l'avaluació.

El treball d'avaluació s'haurà de lliurar a l'òrgan de contractació en el termini màxim de 12 mesos des de la data d'inici de les tasques. Aquest termini màxim podrà ser modificat si es dona alguna de les circumstàncies previstes a l'article 208 de la LCSP.